

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Α΄ ΤΑΞΗ ΕΠΑΛ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΤΑΞΙΔΙΑ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, θεωρείται αποδεκτή)

A. Μη λογοτεχνικό κείμενο

A3.

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

Αναμένεται άρθρο (δημοσίευση σε ταξιδιωτικό περιοδικό). Στοιχεία που υπηρετούν αυτό το επικοινωνιακό πλαίσιο:

- ύπαρξη τίτλου· ο τίτλος αξιολογείται αυτός καθαυτός, ωστόσο θετικά προσμετρώνται και η συνάφεια με το θέμα και η πρωτοτυπία του·
- πρόλογος που περιλαμβάνει την αφορμή και τον κεντρικό άξονα, στον οποίο θα κινηθεί το άρθρο·
- ύφος τυπικό και επίσημο, που δεν αποκλείει τη χρήση α΄ ρηματικού ενικού προσώπου, εφόσον ζητείται κατάθεση προσωπικής άποψης·
- χρήση αιτιολογικών προτάσεων·
- επίλογος με στοιχεία σύνοψης και τελική – περιληπτική έκφραση άποψης.
- Περιεχόμενο: πρέπει να αντληθεί από το μη λογοτεχνικό κείμενο και να συνδυαστεί με προσωπική τοποθέτηση και σύγκριση. Βάσει της εκφώνησης, ο μαθητής / η μαθήτρια αναμένεται να επιλέξει έναν τομέα της ιαπωνικής καθημερινότητας, από τους τρεις που περιλαμβάνονται στο κείμενο, και να τον συγκρίνει με τον αντίστοιχο ελληνικό, με την κατάλληλη ανάλυση και τεκμηρίωση.

Ενδεικτικά:

Αν ο μαθητής / η μαθήτρια επιλέξει:

- τον πρώτο τομέα, που σχετίζεται με τα μέτρα υγιεινής στους εσωτερικούς χώρους,

αναμένεται να εξηγήσει στο άρθρο γιατί τού / τής έκανε ιδιαίτερη εντύπωση (π.χ. λόγω των διαφορετικών συνηθειών στην Ελλάδα και της απουσίας υποχρεωτικότητας) και να συγκρίνει με τις συνήθειες στη χώρα μας, βάσει των οποίων η υγιεινή των εσωτερικών χώρων εξασφαλίζεται διαφορετικά (π.χ. με τον συχνό καθαρισμό τους) και όχι με την υποχρέωση του οποιουδήποτε να κάνει οτιδήποτε ·

- τον δεύτερο τομέα, ο οποίος έχει να κάνει με τις εκδηλώσεις ευγένειας κατά την εξυπηρέτηση των πελατών σε καταστήματα και εστιατόρια, αναμένεται να επισημάνει τον τυπικό και υπερβολικό χαρακτήρα της ιαπωνικής εθιμοτυπίας, που να μην τιμά τον πελάτη αλλά και τον κρατά σε απόσταση, σε αντιδιαστολή με την ελληνική έκφραση οικειότητας, την ευγένεια που εκδηλώνεται ως ζεστασιά και φιλικότητα, σε περιστάσεις εξυπηρέτησης ·
- τον τρίτο τομέα, ο οποίος αφορά την ακρίβεια των δρομολογίων στα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς και τον σεβασμό προς τους μεταφερόμενους πολίτες, αναμένεται να τονίσει ότι ναι μεν η ιαπωνική λογική της απόλυτης συνέπειας υπερέχει σαφώς της ελληνικής, ωστόσο η ελληνική νοοτροπία και κουλτούρα είναι πιο φιλική προς τον εργαζόμενο, εφόσον δικαιολογεί πλήρως τις εύλογες καθυστερήσεις, χωρίς να χρειάζονται αποδεικτικά έγγραφα και τα συναφή.

B. Λογοτεχνικό κείμενο

B3.

1. Θέμα αναγνωστικής ανταπόκρισης

Η πατρίδα του προσωποποιημένου ήλιου είναι η Ελλάδα, όπως αποδεικνύεται από τον στ. 4, με την αναφορά στο Ταίναρο.

- Ο προσωποποιημένος ήλιος αναγγέλλει σε θάλασσες και στεριές – δηλαδή σε ολόκληρο τον κόσμο – ότι, παρ' όλο που γυρίζει σε όλη τη γη, μόνο την πατρίδα του αγαπάει (στ. 11-12).
- Αιτιολογεί την αγάπη του αυτή με βάση τα στοιχεία της γεωμορφολογίας (γκρεμοί και πέλαγα ολόγυρα, δηλαδή ανάγλυφο άγριο και εντυπωσιακό, στ. 13-14) και της φύσης της (σπαρτά πολύχρωμα στη στεριά, στ. 15, βαθιά νερά στη θάλασσα, στ. 16). Θετικά αξιολογείται στο σημείο αυτό αν οι μαθητές / οι μαθήτριες αναφέρουν τις οπτικές εικόνες των στ. 15-16, με τα ιδιαίτερα τονισμένα επίθετα των χρωμάτων, οι οποίες μέσα σε ελάχιστες λέξεις συναιρούν όλη τη μαγεία της ελληνικής φύσης.

Ως προς το ποια συναισθήματα τρέφει ο μαθητής / η μαθήτρια προς τον τόπο ή τη χώρα που θεωρεί πατρίδα του / της, η απάντηση είναι, προφανώς, ελεύθερη, πρέπει ωστόσο να αιτιολογείται.

2. Θέμα δημιουργικής γραφής

Το κείμενο που καλούνται να γράψουν οι μαθητές / οι μαθήτριες είναι είτε ένα μικρό ποίημα είτε ένα μικρό πεζογράφημα, με στοιχεία περιγραφής.

Στο ποιητικό κείμενο αναμένονται:

- α' ενικό πρόσωπο·
- λυρικό ύφος·
- περιγραφές της φύσης της πατρίδας·
- παρουσίαση των συναισθηματικών δεσμών με τον τόπο και τους ανθρώπους.

Στο πεζό κείμενο αναμένονται:

- α' ενικό πρόσωπο·
- εξομολογητικό ύφος·
- λογική ακολουθία (αρχή – μέση – τέλος) στις περιγραφές της φύσης και στην αιτιολόγηση των συναισθηματικών δεσμών με τον τόπο και τους ανθρώπους.